

Moji milí,

tématem tohoto zpravodaje je Půst. Podobně, jako se Pán Ježíš postil na poušti čtyřicet dní a tak se připravoval na své veřejné působení, církev se čtyřicetidením postem připravuje na slavení Velikonoc. Tradice postu je velmi stará, sahá až do starozákonních dob. V samotných evangeliích najdeme otázku, směřovanou na Pána Ježíše: "Proč se tvoji učedníci nepostí?" Také první křesťané se postili. Zachovávali půst ve středu a v pátek. V prvním listě Korintňanům v jedenácté kapitole svatý Pavel napomíná adresáty, aby nespojovali večeři Páně s obžerstvím.

Půst je předmětem čtvrtého církevního příkázání: *Zdržovat se od požívání masa a zachovávat půst újmy ve stanovené dny.* "Kodex církevního práva obsahuje tato nařízení o postu:

Kán. 1249: Všichni křesťané, každý svým způsobem, jsou z božího zákona povinni činit pokání; aby se všichni určitým zachováním pokání navzájem spojili, stanovují se dny pokání, v nichž se křesťané zvláště věnují modlitbě, konají skutky zbožnosti a lásky a také sebezápor tím, že své vlastní povinnosti věrněji plní a že zachovávají pokání újmou a zdrženlivostí od pokrmů podle následujících kánonů.

Kán. 1250: Dny a doby pokání v celé církvi jsou jednotlivé pátky během celého roku a doba postní.

Kán. 1251: Pokání zdrženlivosti od masa nebo jiného pokrmu podle předpisů biskupské konference se zachovává každý pátek v roce, pokud nepřípadne na den slavnosti; pokání zdrženlivostí i újmou se zachovává na Popeleční středu a na Velký pátek, v den utrpení a smrti našeho Pána Ježíše Krista.

Kán. 1252: Zákonem pokání zdrženlivosti jsou vázáni osoby od dovršeného čtrnáctého věku; zákonem pokání jsou vázáni všichni zletilí až do započatého šedesátého roku. Pastýři duší a rodiče dbají, aby také ti, kteří nejsou vázáni zákonem pokání zdrženlivostí a újmou z důvodu nezletilosti, byli vychováni k správnému pochopení pokání.

O všech pátcích v roce, pokud na ně nepřípadne nějaká slavnost, jsme tdy povinni zachovávat půst zdrženlivosti od masa. Tímto postem jsou vázáni všichni katolíci od 14 let věku. Na Popeleční středu a na Velký pátek jsou všichni katolíci od 18 do 60 let, pokud nejsou nemocní, vázáni postem újmy - nejíst víc, než jedno plné jídlo denně. Kromě těchto dvou dnů může být půst zdrženlivosti od masa nahrazen jiným kajícím skutkem, almužnou nebo modlitbou. Osobně si myslím, že z důvodu našeho křesťanského svědectví okolnímu světu by bylo dobré se vrátit k tradičnímu půstu od masa. Také je možné a vhodné, aby ti, na které se půst nevztahuje (kvůli jejich věku nebo fyzickému stavu), si stanovili přiměřený půst podle svého uvážení. Nejde přece pouze o formální splnění pravidel, ale o smysl celé věci. Jaký je tedy smysl postu? Již zmíněná otázka na Pána Ježíše "proč se tvoji učedníci nepostí" nám dává pochopit část pravdy o postu. Pán Ježíš na ni totiž odpovídá takto: *"Mohou se hosté na svatbě postit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou a pak se budou postit."* (Mk 2,18-22). Půst tedy má něco společného s přítomností / nepřítomností "ženicha" - samotného Pána Ježíše. Mít ho mezi sebou je důvod k radosti a jásotu. Je nemožné se postit a truchlit. Když je ale pryč, když "byl vzat", tehdy je doba truchlení a smutku. Půst, kterým si působíme násilí, dává vyniknout prázdnotě po "ženichovi." Bylo tady svatební veselí, ale už není. Toužíme po tom, aby zase bylo. Naše myšlenky se upínají k dosažení tohoto cíle, kdy konečně "zasedneme za stůl v nebeském království." Pokud máme neustále všeho dostatek, pokud máme stále plné břicho

všemožných dobrot, netoužíme po lepším. Půst má tedy schopnost nechat vyniknout naší touze po tom nejlepším, po nebeské hostině s Pánem. V tomto smyslu je třeba také vnímat a zachovávat půst před svatým přijímáním. Celá staletí křesťané zachovávali eucharistický půst od půlnoci až do samotného svatého přijímání. Papež Pavel VI tuto praxi změnil a zmírnil na tři hodiny před svatým přijímáním. Důvodem bylo, že mše svaté začaly být slouženy také večer. Kodex církevního práva z roku 1983 toto dále zmírnil na pouhou hodinu postu před přijetím eucharistie. A právě tento minimalismus vede u mnohých k tomu, že nezachovávají eucharistický půst vůbec. Kolikrát vidím někoho v kostele žvýkat, nebo těsně před mší svatou ještě něco pojídat. Samozřejmě - ti, kteří musí brát léky, nebo jíst z důvodu nemoci (diabetes), mají výjimku. Kéž bychom vnímali vyjímečnost eucharistického pokrmu, kterým je živý, vzkříšený Pán Ježíš se svým tělem a duší a se svým božstvím.

Ještě jedno místo v evangeliu má pro naši úvahu o postu význam. U svatého Marka čteme, jak Pán Ježíš vyháněl zlého ducha z posedlého chlapce. Apoštolové se ho pak ptali: „*Proč jsme ho nemohli vyhnat my?*“ *Odpověděl jim: „ Takový ďábel nemůže být vyhnán ničím jiným než modlitbou a postem.“ (Mk 9, 28-29).* Chlapcův otec nejdřív žádal o pomoc apoštoly, ale ti nic nesvedli. Pak přišel za Ježíšem s prosbou: "Můžeš-li, pomoz mi." Ježíš mu odpoví, že všechno je možné pro toho, kdo věří. Na to otec prosí: "Věřím, pomoz mé malé víře." V této souvislosti si můžeme uvědomit, jak silný byl samotný Pán po čtyřicetidenním postu na poušti. Jak rázně a silně odmítl všechna ďáblova pokušení. Půst totiž člověka posiluje. Postem člověk "přemáhá tělo, svět a ďábla". Ten totiž používá všechna možná lákadla, aby si nás naklonil a získal na svou stranu. Aby oslabil naši ostražitost. Aby pak mohl tvrdit, že jsme se mu zavázali a tak mu patříme. Čím méně si člověk "dopřává", tím je svobodnější. Což nás vede k další poznámce o postu. Půst se rozhodně nemusí týkat pouze jídla, i když to je jeho důležitou součástí. Myslím, že v naší době bychom měli držet půst i od dalších věcí, které nás znesvobodňují. Především od médií, sociálních sítí a vůbec všech elektronických zábav. Čas a prostor, který tak získáme, můžeme věnovat lepším věcem: modlitbě, četbě Písma, skutkům lásky, rozhovorům s druhými.

Citovaný kánon církevního práva - 1249 - poukazuje ještě na další důvod postu. Tím, že si uložíme nějaké odříkání, konáme pokání za své hříchy. Toto pokání přitom nutně potřebujeme. Mnoho věcí, ze kterých se v životě těšíme, v sobě nese nějakou stopu našich hříchů - od nečestného způsobu získání takové věci, výhody, postavení, moci - až k nepozorovatelné, ale přesto přítomné pýše nad tím "jak jsme dobří" a jak to všechno dobře umíme zařídit, jak se dokážeme zabezpečit. Je to vlastně projev modloslužby, ve kterém uctíváme sebe místo Boha. Je tedy třeba konat pokání a vrátit ve svém životě Bohu místo, které mu patří.

Půst dává vyniknout naší touze po Kristu a jeho království, kde budeme konečně svobodní a zároveň nás už teď činí svobodnými a proto odolnějšími útokům zlého. Kéž bychom, na pozadí našeho odříkání si pozemských radovánek, mohli prožít Velikonoce plné jásotu a hluboké radosti.

Do svaté doby postní vám žehnám a modlím se za vás za všechny. Také Vás prosím o vaše modlitby.

Váš Otec Karel